

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Pořadové číslo DUM	55
Jméno autora	Mgr. DANA ČANDOVÁ
Datum, ve kterém byl DUM vytvořen	12. 4. 2012
Ročník, pro který je DUM určen	SEDMÝ
Vzdělávací oblast (klíčová slova)	Jazyk a jazyková komunikace
Metodický list - výstižný popis způsobu použití DUM	Pracovní list Literatura – K. J. Erben

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Karel Jaromír ERBEN

Práce s textem - zadání

- a) „ Čichám, čichám člověčinu. Koho tady , matko, ukrýváš?“
- b) „ Od čeho máte tak širokou nohu?“ „ Od předení, panáčku, od předení.“
- c) „ Mámo, já bych jed.“
- d) „ Pane, ujíždějte honem, rychle zpátky do lesa!“ zvolal chlapík a začal se nafukovat.
- e) „ Jiříku, přelils. Propadl jsi hrdlem., krásko chce Tě bohatý král.

URČI:

1. O jaký literární útvar se jedná -

2. Napiš názvy děl, z nichž jsou ukázky:

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

e) _____

3. HÁDANKA

Ráno chodí po čtyřech, v poledne po dvou a večer po třech.

4.ŘEŠ ROVNICE

Nekonečný, Objemný a Ostrozraký.

Drahý kov + v + cit

—

Po + skříň na uchování potravin

3 = z - é v - sy d - da V - a

—

Hovorový souhlas + autor Mikeše

Po + spor, pře

5.Urči autora ukázek a/ - e/

6. V hádance jste našli dva literární útvary. Z následujících pojmů vyber ty, které charakterizují baladu a ty, které charakterizují pohádku.

POHÁDKA	BALADA

Úvodní formule – byl jednou jeden král, bylo – nebylo, za devatero horami a devatero....., Vystupují nadpřirozené bytosti – drak, sudičky, černokněžník, vodník, víly, čert, Lyrickoepická skladba, Nadpřirozené bytosti – polednice, vodník, umrlec Závěrečná formule – zazvonil zvonec a pohádky je konec, žili spolu šťastně až do smrti, jestli neumřeli..... Děj zachycuje zápas dobra a zla Tragický konec Řeč postav je jednoduchá, jemná, zdvořilá Hrdinové obvykle plní tři úkoly Postavy mají protikladné vlastnosti – chytrost x hloupost, dobro x zlo, statečnost x zbabělost Objevují se kouzelné předměty – mošna, ubrousek, měšec, boty, plášť, prsten, klobouk, kolovrátek, hrneček Za vinu je člověk potrestán Člověk bojuje proti svému osudu Magická čísla tři, sedm, devět, dvanáct Vítězí dobré lidské vlastnosti Dobro vítězí nad zlem Pochmurný děj V řeči postav se objevují zdobněliny Rychlý spád děje

KAREL JAROMÍR ERBEN – Práce s textem - řešení

- a) „Čichám, čichám člověčinu. Koho tady, matko, ukrýváš?“
- b) „ Od čeho máte tak širokou nohu?“ „ Od předení, panáčku, od předení.“
- c) „ Mámo, já bych jed.“
- d) „Pane, ujíždějte honem, rychle zpátky do lesa!“ zvolal chlapík a začal se nafukovat.
- e) „ Jiříku, přelils. Propadl jsi hrdlem., krásko chce Tě bohatý král.

URČI:

- 1. O jaký literární útvar se jedná - **POHÁDKA**
- 2. Napiš názvy děl, z nichž jsou ukázky:
 - a) **Tři zlaté vlasy děda Vševěda**
 - b) **O třech přadlenách**
 - c) **Otesánek**
 - d) **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**
 - e) **Zlatovláska**

3. HÁDANKA

Ráno chodí po čtyřech, v poledne po dvou a večer po třech. **člověk**

4. ŘEŠ ROVNICE

Nekonečný, Objemný a Ostrozraký. **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**

Drahý kov + v + cit **Zlatovláska**

Po + skříň na uchování potravin **Polednice**

3 = z - é v - sy d - da V - a **Tři zlaté vlasy děda Vševěda**

Hovorový souhlas + autor Mikeše **Balada**

Po + spor, pře **pohádka**

5. Urči autora ukázek a/ - e/

K. J. Erben

6. V hádance jste našli dva literární útvary. Z následujících pojmů vyber ty, které charakterizují baladu a ty, které charakterizují pohádku.

POHÁDKA	BALADA
Úvodní formule – byl jednou jeden král, bylo – nebylo, za devatero horami a devatero.....	Lyrickoepická skladba
Závěrečná formule – zazvonil zvonec a pohádky je konec, žili spolu šťastně až do smrti, jestli neumřeli.....	Pochmurný děj
Děj zachycuje zápas dobra a zla	Rychlý spád děje
Dobro vítězí nad zlem	Tragický konec
Vystupují nadpřirozené bytosti – drak, sudičky, černokněžník, vodník, víly, čert, zlá baba jaga, čarodějnice	Člověk bojuje proti svému osudu
Objevují se kouzelné předměty – mošna, ubrousek, měšec, boty, plášť, prsten, klobouk, kolovrátek, hrneček	Za vinu je potrestán
Hrdinové obvykle plní tři úkoly	Nadpřirozené bytosti – polednice, vodník, umrlec
Magická čísla tři, sedm, devět, dvanáct	

Vítězí dobré lidské vlastnosti

V řeči postav se objevují zdrobněliny

Řeč postav je jednoduchá, jemná,
zdvořilá

Postavy mají protikladné vlastnosti –
chytrost x hloupost, dobro x zlo,
statečnost x zbabělost

KAREL JAROMÍR ERBEN – Práce s textem - řešení

- a) „Čichám, čichám člověčinu. Koho tady, matko, ukrýváš?“
- b) „ Od čeho máte tak širokou nohu?“ „ Od předení, panáčku, od předení.“
- c) „ Mámo, já bych jed.“
- d) „Pane, ujíždějte honem, rychle zpátky do lesa!“ zvolal chlapík a začal se nafukovat.

e) „ Jiříku, přelils. Propadl jsi hrdlem., krásko chce Tě bohatý král.

URČI:

1. O jaký literární útvar se jedná - **POHÁDKA**

2. Napiš názvy děl, z nichž jsou ukázky:

a) **Tři zlaté vlasy děda Vševěda**

b) **O třech přadlenách**

c) **Otesánek**

d) **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**

e) **Zlatovláska**

3. HÁDANKA

Ráno chodí po čtyřech, v poledne po dvou a večer po třech. **člověk**

4. ŘEŠ ROVNICE

Nekonečný, Objemný a Ostrozraký. **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**

Drahý kov + v + cit **Zlatovláska**

Po + skříň na uchování potravin **Polednice**

3 = z - é v - sy d - da V - a **Tři zlaté vlasy děda Vševěda**

Hovorový souhlas + autor Mikeše **Balada**

Po + spor, pře **pohádka**

5. Urči autora ukázek a/ - e/

K. J. Erben

6. V hádance jste našli dva literární útvary. Z následujících pojmů vyber ty, které charakterizují baladu a které charakterizují pohádku.

POHÁDKA	BALADA
<p>Úvodní formule – byl jednou jeden král, bylo – nebylo, za devatero horami a devatero.....</p> <p>Závěrečná formule – zazvonil zvonec a pohádky je konec, žili spolu šťastně až do smrti, jestli neumřeli.....</p> <p>Děj zachycuje zápas dobra a zla</p> <p>Dobro vítězí nad zlem</p> <p>Vystupují nadpřirozené bytosti – drak, sudičky, černokněžník, vodník, víly, čert, zlá baba jaga, čarodějnice</p> <p>Objevují se kouzelné předměty – mošna, ubrousek, měšec, boty, plášť, prsten, klobouk, kolovrátek, hrneček</p> <p>Hrdinové obvykle plní tři úkoly</p> <p>Magická čísla tři, sedm, devět, dvanáct</p> <p>Vítězí dobré lidské vlastnosti</p> <p>V řeči postav se objevují zdrobněliny</p> <p>Řeč postav je jednoduchá, jemná, zdvořilá</p> <p>Postavy mají protikladné vlastnosti – chytrost x hloupost, dobro x zlo, statečnost x zbabělost</p>	<p>Lyrickoepická skladba</p> <p>Pochmurný děj</p> <p>Rychlý spád děje</p> <p>Tragický konec</p> <p>Člověk bojuje proti svému osudu</p> <p>Za vinu je potrestán</p> <p>Nadpřirozené bytosti – polednice, vodník, umrlec</p>